COLLEGEVOORSTEL

gemeente Rheden

Onderwerp

Vaststelling Plan van Aanpak Herindelingsontwerp en Herindelingsadvies Rheden-Brummen

Datum collegevergadering	27 oktober 2026
Thema programmabegroting	Bestuur en Organisatie
Portefeuillehouder	Carol van Eert
Zaaknummer	2025-008370

Samenvatting

De gemeenteraad van Rheden heeft eerder uitgesproken samen met de gemeente Brummen de volgende stap te willen zetten richting een mogelijke gemeentelijke herindeling. In het kader van de Wet algemene regels herindeling (Wet arhi) moet een herindelingsontwerp worden opgesteld, gevolgd door een herindelingsadvies. Het herindelingsontwerp vormt de basis voor de formele besluitvorming door de raden, de provincie, het Rijk en uiteindelijk de Staten-Generaal.

Voor u ligt het gezamenlijke Plan van Aanpak voor de voorbereiding van het herindelingsontwerp en het herindelingsadvies van de gemeenten Rheden en Brummen. Het plan beschrijft de inhoudelijke opgaven, de projectorganisatie, de participatie- en communicatieaanpak, de benodigde onderzoeken, de planning en de belangrijkste risico's. Het plan is gericht op vaststelling van een herindelingsontwerp door beide raden in juli 2027, gevolgd door vaststelling van een herindelingsadvies uiterlijk eind 2027 dan wel begin 2028. De beoogde datum van herindeling is 1 januari 2030.

Met dit voorstel stelt het college het Plan van Aanpak vast als basis voor de verdere uitvoering van het herindelingsproces en biedt het plan ter kennisneming aan de gemeenteraad aan.

Voorgestelde besluiten

1. Het ‘Plan van Aanpak herindelingsontwerp Rheden – Brummen’ vast te stellen.
2. In te stemmen met de daarin opgenomen projectorganisatie, planning, deelopdrachten en governance.
3. Het Collegebesluit wordt ter informatie gedeeld aan de gemeenteraad en de beide raadscommissies.
4. De ambtelijke projectorganisatie opdracht te geven het Plan van Aanpak uit te voeren en periodiek te rapporteren over de voortgang.

Inleiding

De gemeenteraden van Rheden en Brummen hebben besloten het proces richting een gemeentelijke herindeling voort te zetten. De volgende formele stap in dit proces is het opstellen van een herindelingsontwerp, gevolgd door een herindelingsadvies zoals voorgeschreven in de Wet arhi.

Om deze fase zorgvuldig uit te voeren is een gezamenlijk Plan van Aanpak opgesteld. Het plan geeft richting aan de werkzaamheden die nodig zijn om te komen tot een goed onderbouwd herindelingsontwerp, een zorgvuldig participatieproces en een uiteindelijk herindelingsadvies. Daarnaast beschrijft het plan de bestuurlijke en ambtelijke inrichting van het project, de benodigde onderzoeken en de samenhang met het latere organisatorische fusiespoor.

Het college wordt gevraagd dit Plan van Aanpak vast te stellen zodat uitvoering kan worden gegeven aan de werkzaamheden die in oktober 2026 starten. Dit plan wordt ook ter vaststelling aan het college van Brummen voorgelegd.

Beoogd effect

Het realiseren van een zorgvuldig, transparant en bestuurlijk gedragen proces dat leidt tot:

- Een kwalitatief hoogwaardig herindelingsontwerp;
- Een zorgvuldig participatie- en communicatieproces;
- Een goed onderbouwd herindelingsadvies;
- Tijdige besluitvorming door de raden van Rheden en Brummen;
- Een solide basis voor de verdere beoordeling door provincie, rijk en Staten-Generaal.

Argumenten

1.1 Het Plan van Aanpak geeft richting aan een complex bestuurlijk proces.
Het opstellen van een herindelingsontwerp vraagt om bestuurlijke, financiële, organisatorische en maatschappelijke analyses. Het Plan van Aanpak brengt deze werkzaamheden integraal samen en zorgt voor een heldere projectstructuur.

1.2 Het plan zorgt voor een zorgvuldige voorbereiding van de besluitvorming.
Het herindelingsontwerp moet laten zien waarom een herindeling een duurzame oplossing biedt voor de opgaven van beide gemeenten. Het plan beschrijft welke onderzoeken en analyses hiervoor nodig zijn.

1.3 Het plan sluit aan bij de wettelijke eisen.
De activiteiten zijn ingericht volgens de Wet arhi en het Beleidskader gemeentelijke herindeling.

2.1 Het plan biedt inzicht in inhoudelijke deelopdrachten, waarmee we informatie ophalen die nu ontbreekt of die geactualiseerd moet worden.
De werkzaamheden zijn ondergebracht in vier samenhangende deelopdrachten:

- Wenkend perspectief voor de nieuwe gemeente;
- Regionale samenwerking en samenwerkingsverbanden;
- Communicatie en participatie;
- Financiële onderbouwing en herindelingsscan.

2.3 Het plan bevat een realistische planning.
De mijlpalen zijn gericht op vaststelling van het herindelingsontwerp in september 2027 en het herindelingsadvies begin 2028. Daarmee blijft een herindeling per 1 januari 2030 haalbaar.

2.4 Het plan borgt bestuurlijke en ambtelijke sturing.
Met de inrichting van een stuurgroep, projectgroep, opdrachtgeversoverleg en diverse deelprojectgroepen zijn rollen, verantwoordelijkheden en besluitvormingslijnen helder vastgelegd.

3.1 We brengen de raad op de hoogte van de laatste stand van zaken en wat de huidige planning is.

De raad heeft gevraagd gedurende het gehele traject geïnformeerd te blijven. We delen het besluit en bespreken dit met de Commissie herindeling.

Kanttekeningen en/of risico's

2.1 De planning op gebied van participatie is ambitieus
De periode tussen de afronding van de participatie en de vaststelling van het herindelingsontwerp is beperkt. Het plan bevat daarom maatregelen om reacties gedurende het traject al te verwerken.

2.2 Maatschappelijk draagvlak kan veranderen
Gedurende het proces kunnen nieuwe inzichten, zorgen of bezwaren ontstaan bij inwoners, maatschappelijke organisaties of bestuurders. Het plan voorziet daarom in doorlopende participatie en monitoring.

2.3 Capaciteit blijft een aandachtspunt
De uitvoering vraagt langdurige inzet van zowel ambtelijke als externe capaciteit naast de reguliere werkzaamheden van beide gemeenten.

Financiën

De uitvoering van het Plan van Aanpak vindt plaats binnen de beschikbaar gestelde projectmiddelen voor het herindelingstraject (zijnde € 200.000,00). Waar aanvullende middelen noodzakelijk blijken, worden deze via afzonderlijke besluitvorming aan het college en de raad voorgelegd.

Een belangrijk onderdeel van het traject is de uitvoering van een provinciale herindelingsscan, die inzicht geeft in de financiële effecten van een mogelijke herindeling.

Uitvoering

Na vaststelling van het Plan van Aanpak start de projectorganisatie met de uitvoering van de deelopdrachten. De stuurgroep stuurt op voortgang en samenhang van het proces. De projectgroep zorgt voor de dagelijkse uitvoering en voorbereiding van besluitvorming.

Het college wordt periodiek geïnformeerd over de voortgang, risico's, resultaten van participatie en eventuele noodzakelijke bijstellingen van planning of aanpak.

Participatie en communicatie

Participatie en communicatie vormen een belangrijk onderdeel van het herindelingsproces. Het Plan van Aanpak voorziet in:

- Een eerste participatieronde in de periode december 2026 tot en met januari 2027;
- Een tweede participatieronde in april en mei 2027;
- Bestuurlijke gesprekken met regionale partners;
- Een participatieverslag als onderdeel van het herindelingsontwerp;
- Doorlopende communicatie via gemeentelijke kanalen, bijeenkomsten en nieuwsbrieven.

Hiermee wordt invulling gegeven aan de wens van beide raden om inwoners, organisaties en andere belanghebbenden nadrukkelijk bij het proces te betrekken. De uitgebreide aanpak voor participatie en communicatie is in oktober met de raad gedeeld via een Raadsinformatiebrief. Het Collegebesluit wordt ter kennisgeving aan de raad toegezonden.

Bijlagen

1. 261007 Plan van Aanpak Herindelingsontwerp Rheden-Brummen

De Steeg, 26 oktober 2026

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester

Bart Drewes,
gemeentesecretaris